

Ostende, 27 juillet 1927

Messieurs les membres du comité de la manifestation Jan De Clerck

Votre honorée circulaire m'invite à participer à la manifestation organisée pour louer le plus ostendais de nos peintres. C'est là Messieurs un beau geste de confiance et d'agrément. Malheureusement un travail compliqué, musical, pictural et d'estomac me condamne momentanément à l'abstinence mais, avec vous, je veux saluer discrètement le confrère actif et entreprenant, le rare chercheur de jeunesse et d'illusion. Saluons aussi de bon coeur De Clerck junior, le benjamin original et sympathique de la sculpture nouvelle. Je félicite le brave Jan Van Oostende et ses membres protecteurs et du comité. James Ensor.

Nota's : de "junior" is Oscar DE CLERCK, beeldhouwer en jongere broer van Jan; Jan VAN OOSTENDE was een tijdlang DE CLERCK's schuilnaam.

C. Een tentoonstelling van beeldhouwer Jan MAES (2) in 1939 tenslotte, ontlokte ENSOR volgend proza (3) :

"Fétons Maes Jan, lauréasse lauré de frais. / Les muses non muselées sont d'accord pour célébrer / tes oeuvres vives boisées, marbrées, veinées, aquariumées / dressées en liberté, modelées à plaisir. / Admirons sans réserves et embrassons, pelotons les / formes suaves au grassouillettes enfantées, vélées, par / l'as des sculpteurs nouveaux."/

A toi mon salut le plus long. A toi membre du conseil des dix / A toi ennemi du propre à rien. A toi défenseur du / beau et du bien.

A toi ma joie pleine et entière et bravo sur bravo / poussons en chœur un grand cri de jeunesse. James Ensor. Ostende, février 1939.

NOTA'S

1. Brief bewaard door Mevr. Wed. Jef MAES, Oostende.
2. Jan MAES, Oostends beeldhouwer; leerling Academie Gent. Stelde van 16 tot 25 februari 1939 tentoon in de galerij "Studio" te Oostende; overleed tijdens de Tweede Wereldoorlog.
3. Brief bewaard door Mr. & Mevr. H.-D. te Oostende.

Norbert HOSTYN

HET LEVEN OP EEN GEMEENTELIJKE SCHOOL IN OOSTENDE, EIND 19e EEUW

door Ivan VAN HYFTE

Wat herinneren zich ouderen onder ons nog uit hun lagere schooltijd ? Onredelijke straffen ? Boeiende lessen ? Kleurrijke leerkrachten (of hun bijname) ?

Ook herkennen ze in het onderwijs van hun kleinkinderen een totaal ander opvoedingspatroon dan wat zij genoten hebben : computerlessen, schooltelevisie, groepswork...

Hun voorouders maakten het dan weer helemaal anders mee. Getuige daarvan is het reglement van de Oostendse gemeentelijke scholen dat het Schepencollege in zitting van 20 oktober 1896 bekrachtigde.

U begrijpt wellicht waarom ik uitgerekend volgende artikels aanhaal.

Art. 1 - De onderwijzers laten geen enkele gelegenheid voorbijgaan om de morele deugden bij te brengen, hen op hun plichten te wijzen, of om hun vaderlandsliefde en respect voor de nationale instellingen en grondwettelijke vrijheden in te prenten.

Art. 2 - Door gesprekken moet de leerkracht de trieste gevolgen aantonen van luiheid, vuilheid, slordigheid, gierigheid, hardvochtigheid, hoogmoed, nijd, dronkenschap en wreedheid.

Art. 10 - De kinderen moeten op schoon-schrift gewezen worden; dit vergemakkelijkt de toegang tot handel en administratie.

Art. 14 - Het onderwijzend personeel mag geen café, restaurant of kroeg openhouden.

Art. 16 - De directeurs zorgen ervoor dat een maximum aan leerlingen nooit wordt overschreven : 6e en 5e = 40 leerlingen; 4e en 3e = 50 leerlingen ; 2e en 1e = 60 leerlingen.

Art. 17 - Sparen op school moet ten allen prijze aangemoedigd worden. De stortingen worden ingeschreven en maandelijks gestort bij de Spaarkas.

Art. 25 - Het politiereglement op de openbare orde wordt regelmatig in herinnering gebracht. Dit omvat :

- a) het is in straten en op openbare pleinen verboden met een boog of kruisboog te schieten; noch te dobbelen, met de hoepel spelen of met een slinger te werpen.
- b) uithangborden aan huizen mogen niet afgetrokken, vervangen of besmeurd worden. Dit geldt eveneens voor affiches.
- c) vuilnis, sneeuwballen, stenen of andere harde voorwerpen worden niet geworpen.
- d) het is niet toegestaan, noch met krijt, noch met kool façades van huizen of afsluitingen te bevuilen, ook niet monumenten of andere openbare versierselen : beelden, vazen, uurwerken, lantaarns, fonteinen, waterleidingen... De leerkracht herinnert zijn leerlingen er aan dat de wet in dit geval een boete voorschrijft van 26 à 500 Fr. en een gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 jaar.
- e) het is verboden afval achter te laten op de openbare weg of banken te bevuilen of bomen te beschadigen.
- f) afsluitingen van squares en parken worden niet beklommen; het is niet toegestaan planten uit te trekken, takken van de bomen af te knippen, bloemen te plukken of aanplantingen te beschadigen.
- g) het is uitdrukkelijk verboden te bellen of aan deuren te kloppen.
- h) algemeen verbod te urineren op de openbare weg.
- i) je op het ijs te begeven van bassins, vijvers en kanalen mag niet, voor de politie daartoe de toestemming geeft.

j) wreedheden of slechte behandeling van dieren is strafbaar.

k) het is niet toegestaan meertouwen voor schepen af te nemen of door te knippen.

Art. 33 - De medische commissie is belast met twee keer in een trimester de schoollokalen te bezoeken. Bij een epidemie moeten "les medecins des pauvres" iedere dag langs komen.

Art. 36 - De onderwijzer die wenst te huwen, kan dit slechts in de vakantie doen.

Art. 37 - Zijn wedde is vastgesteld op 1.800 Fr., net hetzelfde als zijn directeur. Directrices of vrouwelijke leerkrachten krijgen 1.600 Fr.

Art. 44 - Om tot de lagere school toegelaten te worden, moet de leerling ingeënt zijn en reeds de pokken gehad.

Art. 45 - Een kind kan de toegang tot de school ontzegd worden als het niet net is. Zijn onderwijzer brengt de directeur daarvan op de hoogte die contact opneemt met de ouders.

Art. 49 - Hij wiens ouders minder dan 30 Fr. belastingen betalen, wordt toegelaten tot de kosteloze school.

Art. 53 - Vrije dagen zijn : de zondag, donderdag of zaterdagmiddag, 1 en 2 januari, maandag en dinsdagmiddag met carnaval, Pinkstermaandag, Kermismaandag en dinsdag, 21 juli, Allerheiligen en de dag erop, 15 november, Kerstdag en tweede Kerst, de dagen waarop er kantonnale conferentie is. De vakantieperiodes duren van Witte Donderdag tot de maandag na Beloken Pasen en de dag van de prijsuitreiking tot 1 oktober.

Art. 58 - De enige straffen zijn : de slechte punten, de berisping, het nablijven onder toezicht van de leraar, de tijdelijke verwijdering en de definitieve.

Art. 60 - De beloningen zijn : de goede punten, kaarten van goed gedrag, zijn naam op het erebord prijken, de prijzen op het einde van een schooljaar.

Art. 68 - In het koude seizoen brandt de kachel in elke klas waar 14 à 16 graden moeten gehaald worden. Tijdens de recreatie moet de klas verlucht worden.

Art. 70 - In de betalende school is het leergeld 4 Fr. per maand.

Art. 75 - 2 schoolcomités sporen kinderen op die niet regelmatig schoollopen.

Art. 82 - Dit onderwijs omvat : de pedagogiek van FROEBEL, oefeningen met de plankjes en de stokjes, tekenen, weefmatjes, parels rijgen, vouwen, boetseren, oefeningen met ringen, verbale expressie, zingen en gymnastische spelletjes.

Art. 93 - Kleuters worden beloond met prentjes die stichtend het goede en het mooie bijbrengen en met speelgoed; arme kinderen krijgen kleren.